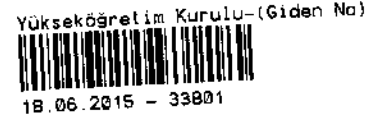

T.C.
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU BAŞKANLIĞI

Sayı : 95916564-720 - 323
Konu : Avrupa Yükseköğretim Alanı 2015/
Bologna Süreci Uygulama Raporu

Yükseköğretim sistemlerinde “şeffaflık”, “tanınırlık” ve “hareketlilik” süreçlerinin artırılması amacı ile 1999 yılında başlatılmış olan ve ülkemizin de 2001 yılından itibaren üyesi olduğu Avrupa Yükseköğretim Alanı’nın (EHEA - Bologna Süreci) durum değerlendirmesi belli dönemlerde bu ülkelerin Bakanlarının katılımı ile gerçekleştirilmektedir. Bu toplantılarda, her bir EHEA ülkesinden ilgili dönemin hedeflerine ait elde edilen veriler doğrultusunda “durum tespiti” gerçekleştirilmekte, gelecek 3 yıl için yeni hedefler belirlenmekte ve alınan kararlar kamuoyuna duyurulmaktadır. Bu kapsamda, 14-15 Mayıs 2015 tarihlerinde Erivan’da Avrupa Yükseköğretim Alanı/Bologna Süreci 2015 Bakanlar Konferansı ile 4. Bologna Politika Forumu gerçekleştirilmiştir.

Söz konusu toplantılar sonrasında, “Erivan Bildirisi”, “4. Bologna Politika Forumu” ve “Avrupa Yükseköğretim Alanı 2015 Uygulama Raporu” yayınlanmıştır. Sürecin başlatılmasından 16 yıl sonra, Beyaz Rusya bu sürece katılımı ile EHEA ülke sayısı 48’e çıkmıştır. Ayrıca, “Avrupa Yükseköğretim Alanında Kalite Güvencesi için Güncellenmiş Standartlar ve Yönergeler (ESG)”, “Ortak Programların Kalite Güvencesi için Avrupa Yaklaşımı”, “Resmi bir Avrupa Yükseköğretim Alanı belgesi olarak Yeniden Düzenlenmiş AKTS Kullanıcı Kılavuzu” alanlarında politika tedbirleri kabul edilmiştir.

Konuya ilişkin aşağıdaki bilgilendirmenin tarafınıza iletilmesinde yarar görülmüştür:

1. Bakanlar Konferansında, EHEA sürecinin bugüne kadar ki reform ve araçlarının uygulanması sonucunda,

- Öğrencilerin ve mezunların eğitim sürelerinin ve yeterliliklerinin Avrupa Yükseköğretim Alanı kapsamında tanınması;
- Tanımlanmış bilgi, beceri ve yetkinlikler ile bir üst dereceye veya istihdam amaçlı iş dünyasına katılımı;
- Kurumların uluslararası kapsamda daha aktif olması;
- Akademik ekosistemde ortak öğretim ve araştırma programlarının başlatılması süreçlerinde önemli gelişmeler sağlandığı ve bu şekilde sadece Avrupa Yükseköğretim Alanı ülkelerinin kendi içinde değil aynı zamanda dünyanın diğer bölgeleriyle diyalog ve işbirliği ortamları oluşturulduğu bildirilmiştir. Bu olumlu gelişmeler ile birlikte, yapısal reformların uygulanması süreçlerinde farklılıklar görüldüğü ve uygulama araçlarının bazen yanlış bir şekilde ya da bürokratik ve yüzeysel olarak kullanıldığı da ayrıca bildirilmiştir.

2. Bakanlar Konferansında, 2015-2018 dönemi ortak amaç ve hedefleri olarak ise,

- Öğrenim ve öğretimin kalitesinin ve birbirleriyle olan uyumluluğunun artırılmasına,

- Hızla değişen iş dünyası koşullarına yönelik olarak mezunların istihdam edilebilirliğinin sağlanmasına,
- Yükseköğretim sistemlerin daha kapsayıcı hale getirilmesine,
- Mutabık kalınmış yapısal reformların uygulanmasına yönelik gerekli girişimlerde bulunulması benimsenmiştir.

3. Üye tüm ülkeler tarafından aşağıdaki konularda taahhütte bulunulmuştur:

- Kısa düzey (ön lisans) yeterliliklerinin, Avrupa Yükseköğretim Alanı için Yeterlilikler Çerçevesine (QF-EHEA) dâhil edilmesi;
- Kamu istihdamında gerekli şartları sağlamak için birinci derece (lisans derecesi) sahiplerine adil erişim imkânı sağlamak ve işvereni lisans dereceleri dâhil tüm yükseköğretim yeterliliklerinin uygun kullanımına teşvik edilmesi;
- Kurumlarla işbirliği içerisinde mezun öğrencilerin kariyer planları ve işgücü piyasasındaki ilerlemeleri hakkında kurum yöneticilerine, potansiyel öğrencilere, velilere ve topluma sunulmak üzere güvenilir ve anlamlı bilginin sağlanması;
- Lizbon Tanıma Sözleşmesi ile tamamen uyumlu olması amacıyla ulusal düzenlemelerin 2016 yılı sonuna kadar gözden geçirilmesi;
- Çerçeve içerisindeki öğrenme yollarının önceki öğrenmenin tanınmasını yeterince sağlanması görüşüyle ulusal yeterlilikler çerçevelerinin gözden geçirilmesi;
- Mesleki tanınmanın kolaylaştırılması için gönüllü organizasyonlardan oluşan bir grup oluşturulması;
- Personel hareketliliğinin teşvik edilmesi;
- Burs ve kredilerin taşınabilirliğinin teşvik edilmesi;
- EHEA sosyal boyut stratejilerinin uygulanmasıyla yükseköğretime erişimin artırılması;
- Diğer EHEA ülkelerinde edinilmiş yeterliliklerin aynı derecedeki benzer ulusal yeterlilikler ile otomatik tanınmasının sağlanması;
- Yükseköğretim kurumlarımıza kalite güvencesi çıktıları üzerinde karar vermek üzere ulusal düzenlemeleri ile uyumlu bir şekilde kendi dış kalite güvence süreçleri için EQAR'a (Avrupa Kalite Güvencesi Kayıt Ajansı) kayıtlı uygun ajansları kullanmalarına olanak sağlanması.

4. Bir sonraki EHEA Bakanlar Konferansı, Haziran 2018'de Fransa'da gerçekleşecek olup, bu konferansta yukarıda benimsenen ve taahhütte bulunulan konulardaki üye ülkelerde gelişmeler paylaşılacaktır.

Avrupa Yükseköğretim Alanı 2015/Bologna Süreci Uygulama Raporu'nun 2012 - 2015 dönemlerinde ülkemizin durumu ve iyileşmeye açık alanları aşağıda özetlenmiştir:

- Yükseköğretimdeki öğrenci sayıları açısından yükseköğretim sistemimizdeki öğrenci sayısı, EHEA ülkeleri arasında Rusya'dan sonra en yüksek ikinci ülke olup öğrenci sayısındaki artışta ise en yüksek ülkedir.
- Yükseköğretim sistemimizdeki lisans, yüksek lisans ve doktora düzeylerindeki tüm öğrencilerimiz Bologna Süreci kapsamındadır.
- Yükseköğretim sistemimizde, bilgi, beceri ve yetkinlikler odaklı Yeterlilikler Çerçevesinin uygulanması sürecinde son üç yılda önemli gelişmeler elde edilmiş olup yükseköğretim kurumlarımızdaki programların büyük çoğunluğu yeterlilikler çerçevesi ile ilişkilendirilmiştir. Sürecin son aşaması olan ulusal yeterlilikler

çerçevesinin, EHEA yeterlilikler çerçevesi ile ilişkilendirilmesi (self-certification) henüz tamamlanmamıştır.

- Yükseköğretim sistemimizde, öğrenci iş yüküne dayalı ve ders öğrenme çıktıları ile ilişkilendirilmiş Avrupa Kredi Transfer Sistemi'nin (ECTS) uygulanması sürecinde de önemli mesafe elde edilmiş olup, sürecin tüm yükseköğretim kurumlarımızda ve tüm programlarımızda uygulanması henüz tamamlanmamıştır.
- Diploma Eki sürecinin uygulamasında da önemli ölçüde başarı elde edilmiş, henüz yeni eğitim-öğretim sürecine başlayan kurumlarımızda uygulanma süreci tamamlanmamıştır.
- Yükseköğretim sistemimizdeki zayıf olduğumuz ve en fazla iyileşmeye açık olan alanımız Kalite Güvencesi ve özellikle de Dış Kalite Güvencesi süreçlerimiz odaklıdır. Bununla ilgili olarak, dış kalite güvencesi süreçlerinin tüm kurumlarımızda uygulanmıyor olması, öğrencilerin ve iş dünyasının kalite güvencesi süreçlerinde yeterince yer almayışı, Avrupa Kalite Güvencesi Kayıt Ajansı'na (EQAR) kayıtlı kalite ajansımızın bulunmayışı başlıca zayıf bulunan alanlarımızdır. Önceki öğrenmenin tanınması diğer zayıf bulunan ve iyileşmeye açık alanımızdır.

Bu değerlendirme çalışmaları ile eş zamanlı olarak Yükseköğretim Kurulu olarak öncelikli gündemimizde Kalite Güvencesi ve bu bağlamda Kalite Kurulunun oluşturulması yer almaktadır. Bununla ilgili olarak Başkanlığımız düzeyinde çalışmalar gerçekleştirilmekte olup, konuya ilişkin önerimiz yakın zamanda tüm yükseköğretim kurumlarımız ve yükseköğretim sistemimizin ilgili tüm paydaşları ile paylaşılacaktır.

Gereğini bilgilerinize rica ederim.

Prof. Dr. M. A. Yekta SARAÇ
Başkan

İlave Bilgi İçin:

http://www.ehea.info/Uploads/SubmittedFiles/5_2015/132824.pdf

Dağıtım

Tüm Üniversite Rektörlüklerine
Askeri Yükseköğretim Kurumları Komutanlıklarına
Vakıf Meslek Yüksekokulu Müdürlüklerine